

آخرین تماس تلفنی ایشان بود. خودشان تماس گرفت و این تواضع شدیدشان را نشان می‌دهد. در جلسه‌ای با جامعه مدرسین، بنده عرض کردم که شما فرموده‌اید ما از دانش دانشگاهیان و حوزویان در مدیریت کشور بهره می‌گیریم. خود ایشان تماس گرفتند و گفتند که آماده هستند و خودشان در جلسات شرکت می‌کنند. این رئیس جمهور که ضرورتی ندارد خودش در بسیاری از جلسات شرکت کند، برای کار مردم و گره‌گشایی از مشکلات آنان همیشه خود در میدان بود

شدیدشان را نشان می‌دهد. در جلسه‌ای با جامعه مدرسین، بنده عرض کردم که شما فرموده‌اید ما از دانش دانشگاهیان و حوزویان در مدیریت کشور بهره می‌گیریم. خود ایشان تماس گرفتند و گفتند که آماده هستند و خودشان در جلسات شرکت می‌کنند. این رئیس جمهور که ضرورتی ندارد خودش در بسیاری از جلسات شرکت کند، برای کار مردم و گره‌گشایی از مشکلات آنان همیشه خود در میدان بود.

در مورد سفرهای بی‌تشریفات شهید آیت الله رئیسی توضیح دهید.
سفرهای بی‌تشریفات که انجام می‌دادند، نشان‌دهنده این بود که این انسان نه تنها در اندیشه خدمت به مردم است، بلکه دوست دارد در حین خدمت خود مباشرت کند و اشراف کامل داشته باشد. ایشان در مدت کوتاه سه سال ریاستش، کارهای عظیمی انجام دادند. هزاران کارخانه را راه‌اندازی مجدد کردند، صدها هزار شغل ایجاد کردند و در جلسات بسیاری شرکت کردند. این تلاش‌ها نشان‌دهنده دلسوزی و تقوای بالا و تواضع فروتنی ایشان بود.

آیا اخلاق مدیریتی شهید آیت الله رئیسی هم قابل توجه است؟
اخلاق مدیریتی ایشان هم قابل رصد و هم قابل تدوین است و می‌تواند برای دیگران سرمشق باشد. ایشان همیشه مسائل را به‌طور آبی بیگیری می‌کردند و دستورات لازم را صادر می‌نمودند. این شیوه مدیریتی، که بر اساس اصول اسلامی بود، می‌تواند برای بسیاری از مردان و زنان دولتمرد و دولت‌زن ما سرمشق باشد.

آیا پیامی برای مردم سوگوار دارید؟
از جناب آقای رئیسی یادگاران بسیاری داریم، اما از این شهید بزرگوار دولتی ساده‌زیست و خادم به یادگار داریم. روزهای خدمت این دولت را مغتنم می‌شماریم.

نزدیکی او به درگاه قرب الهی بود. مردم نیز این نزدیکی را احساس کردند، به طوری که صدها نفر در میدان ولیعصر تهران در یادبود او شرکت می‌کنند و بسیاری از مردم در حرم‌های شریف ایران برای او دعا می‌کنند. این ارتباط عاطفی و مردمی، بعد از بدرقه شهید سلیمانی، در شهید رئیسی نیز به وضوح دیده شد.

می‌توان گفت که صفات مشترک زیادی بین شهید حاج قاسم سلیمانی و شهید آیت الله رئیسی وجود دارد؟
بله، صفات مشترک زیادی بین شهید سلیمانی و شهید عزیزمان آقای رئیسی وجود دارد. هر دو هیچ‌گاه خود را برتر از مردم نمی‌دیدند و این از آن اخلاقیات بلند اسلامی است. در اسلام تأکید زیادی بر تواضع شده است، حتی اگر کسی کفش خود را بهتر از کفش دیگری بداند، متواضع نیست. شهید رئیسی و شهید سلیمانی نمونه‌های عالی از تواضع و فروتنی بودند.

آیا این ویژگی‌های اخلاقی تنها در شهید آیت الله رئیسی و شهید سلیمانی دیده می‌شود یا در دیگر شهدا نیز مشاهده شده است؟
همه شهدا این ویژگی‌های اخلاقی را داشتند. این مکتب، مکتب قرآن است و این شهدا در مکتب قرآن پرورش یافته‌اند. از لحظه‌ای که مردم از شهادت مرحوم آقای رئیسی مطلع شدند، اشک‌ها جاری شد و دل‌ها شکست. این دل‌شکستگی و اشک‌ها نشان‌دهنده این است که ایشان در عمق جان مردم جای داشتند. این نزدیکی به مردم و خدمتگزاری به آنها، ویژگی مشترک بین شهید سلیمانی، مرحوم آیت الله بهشتی، شهید رجایی و شهید آیت الله رئیسی بود.

آیا نمونه‌های خاصی از تواضع و فروتنی شهید آیت الله رئیسی به یاد دارید؟
مثالی که به یاد دارم آخرین تماس تلفنی ایشان بود. خودشان تماس گرفت و این تواضع

مستور ماند. ایشان نسخه را منتشر کردند و صاحب تألیف بودند و دکتری‌شان را از مدرسه عالی شهید مطهری دریافت کردند، اما هیچ‌وقت اصراری بر نشان دادن این‌ها نداشتند. ایشان مسیر خود را در نهایت استواری و شکیبایی ادامه دادند.

آیا خاطره یا مورد خاصی از شخصیت شهید آیت الله رئیسی در ذهن دارید که بخواهید ما با به اشتراک بگذارید؟

بله، ایشان همیشه در برابر سختی‌ها و ناملایمت‌ها استقامت داشتند و مصداق آیه رَأَى الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَخْرَبُوا وَأُبَشِّرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ» بودند. ایشان همیشه حالت طمانینه و آرامش داشتند و توجه به خدا، سجده‌های طولانی، و گریه‌های ایشان برای ما بسیار درس‌آموز بود. یکی از اذکار ایشان در سجده، «لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین و استجب لی و نجنی من الغم انک تنجی المؤمنین» بود که نشان‌دهنده توجه به خدا و تواضع ایشان بود.

در مورد آخرین مسئولیت انقلابی شهید آیت الله رئیسی و نحوه ارتباط ایشان با مردم برایمان بگویید.

در این چند ساله، شهید آیت الله رئیسی آخرین مسئولیت انقلابی خود را به عنوان رئیس جمهور پذیرفتند. قبل از آن، ریاست قوه قضائیه را بر عهده داشتند، اما هیچ‌گاه به مفهوم تبخترآمیز ریاست نکردند و همیشه در دسترس و نزدیک به مردم بودند. این نزدیکی به مردم، به دلیل

نهایت استواری و شکیبایی

مراتب علمی و فضل شهید رئیسی در پوشش مراتب اجرایی و قابلیت‌های مدیریتی ایشان مستور ماند. ایشان نسخه را منتشر کردند و صاحب تألیف بودند و دکتری‌شان را از مدرسه عالی شهید مطهری دریافت کردند، اما هیچ‌وقت اصراری بر نشان دادن این‌ها نداشتند. ایشان مسیر خود را در نهایت استواری و شکیبایی ادامه دادند